

DOCUMENT RESUME

ED 446 449

FL 026 464

AUTHOR Boruszczyk, Bohdan, Comp.; Jaremko, Helen, Comp.
TITLE Iak bulo kolys': uchniv'skyi zoshyt = In Days Gone By: Student Activity Book. Collage: A Ukrainian Language Development Series.
INSTITUTION Alberta Learning, Edmonton. Curriculum Standards Branch.
ISBN ISBN-0-7785-0578-2; ISBN-0-7785-0648-7
PUB DATE 2000-00-00
NOTE 81p.; Series sponsored by Alberta Learning, Language Services Branch. Financial Support for College 1 level by Ukrainian Language Education Centre, Canadian Institute of Ukrainian Studies, University of Alberta, and the Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton.
AVAILABLE FROM Alberta Learning, Curriculum Standards Branch, 11160 Jasper Avenue, Edmonton, AB Canada T5K 0L2.
PUB TYPE Guides - Classroom - Learner (051) -- Guides - Classroom - Teacher (052)
LANGUAGE Ukrainian
EDRS PRICE MF01/PC04 Plus Postage.
DESCRIPTORS Cultural Education; Foreign Countries; Heritage Education; Instructional Materials; Learning Activities; Pattern Drills (Language); Reading Materials; *Second Language Instruction; *Second Language Learning; *Ukrainian; Uncommonly Taught Languages; Vocabulary Skills; Workbooks; *Writing Exercises; Writing Instruction; Writing Skills

ABSTRACT

One of four intermediate-level student activity books in a series, this book offers a selection of exercises, word-games, puzzles, cartoons, sentence-completion and vocabulary-building activities in modern Ukrainian. It is intended for both heritage language and second language learners. There is a brief word list in the back of each book. "In Days Gone By: Answer Key to Student Activity Book" is appended. (CNP)

FL

ЯК БУЛО КОЛИСЬ

УЧНІВСЬКИЙ ЗОШИТ

ED 446 449

In Days Gone By
Student Activity Book

Програма навчання
української мови

Collage
КО
ЛЯ
Ж

A Ukrainian Language
Development Series

PERMISSION TO REPRODUCE AND
DISSEMINATE THIS MATERIAL HAS
BEEN GRANTED BY

Christina Andrews

TO THE EDUCATIONAL RESOURCES
INFORMATION CENTER (ERIC)

1

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
Office of Educational Research and Improvement
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION
CENTER (ERIC)

This document has been reproduced as
received from the person or organization
originating it.

Minor changes have been made to
improve reproduction quality.

• Points of view or opinions stated in this
document do not necessarily represent
official OERI position or policy.

Уклали

**БОГДАН БОРУЩАК
ГАЛИНА ЯРЕМКО**

2

BEST COPY AVAILABLE

ERIC
Full Text Provided by ERIC

54 02 6 464

ЯК БУЛО КОЛИСЬ

УЧНІВСЬКИЙ ЗОШИТ

In Days Gone By

Student Activity Book

Програма навчання
української мови

A Ukrainian Language
Development Series

Уклали
БОГДАН БОРУЩАК
ГАЛИНА ЯРЕМКО

Освіта Альберти
Відділ програмних стандартів
Едмонтон, Канада

©2000 the Crown in Right of Alberta, as represented
by the Minister of Learning, Alberta Learning,
11160 Jasper Avenue, Edmonton, Alberta, Canada T5K 0L2

Every reasonable effort has been made to trace ownership of copyright materials. Information enabling the publisher to rectify any reference or credit in future printings will be welcomed.

All rights reserved.

У зошиті перевидано в оригіналі оголошення «Найбільша українська книгарня Західної Канади в Едмонтоні» (*Календар «Українського голосу»*). Вінніпег: Український голос, 1917, б. с.) та в скороченому вигляді оголошення «Екстра! Курці! Екстра!» («Оса. Гумористично-сатиричний двотижневик». Чикаго: б. в., 15 червня 1919, ч. 12, с. 15).

Видавництво намагалося відшукати власників авторських прав кожного твору в цьому учнівському зошиті й буде вдячне за інформації, зауваження та поправки, які просить надсилати на подану нижче адресу.

The primary intended audience for this publication is:

Головними користувачами цього видання будуть:

Administrators	
Counsellors	
General Audience	
Parent School Councils	
Parents	
Students	√
Teachers	

Адміністратори	
Радники	
Загальна публіка	
Шкільні батьківські ради	
Батьки	
Учні	√
Учителі	

Pilot edition published 1994.
Printed in Canada.

Alberta Learning
Curriculum Standards Branch
11160 Jasper Avenue
Edmonton, AB Canada T5K 0L2
Phone: (780) 427-2984; Fax: (780) 422-3745
Internet: <http://ednet.edc.gov.ab.ca>

Alberta Learning Cataloguing in Publication Data

Alberta. Alberta Learning. Curriculum Standards Branch.
Iak bulo kolys' : uchnivs'kyi zoshyt = In days gone by : student activity book.

ISBN 0-7785-0578-2
Compiled by Bohdan Boruszczak and Helen Jaremko.

I. Ukrainian language – Study and teaching – Alberta. 2. Language and languages – Study and teaching – Alberta – Bilingual method. I. Title. II. In days gone by: student activity book. III. Series: Collage: a Ukrainian language development series.

PG3811.A333 2000 491.79

Видання випущено на замовлення

Відділу мовних програм при Міністерстві освіти Альберти.

*Публікація матеріалів для 7-ї класи,
як частини Програми навчання української мови «Коляж»,
була здійснена за фінансовою допомогою*

**Методичного кабінету української мови
при Канадському інституті українських студій,
Альбертський університет,**

i

Клубу українських професіоналів і підприємців Едмонтону.

*The development of the Collage Ukrainian Language Development Series was
sponsored by the*

Language Services Branch of Alberta Learning.

*The publication of the Collage 1 level of the
Collage Ukrainian Language Development Series
was made possible by the financial support of the*

**Ukrainian Language Education Centre,
Canadian Institute of Ukrainian Studies,
University of Alberta,**

and the

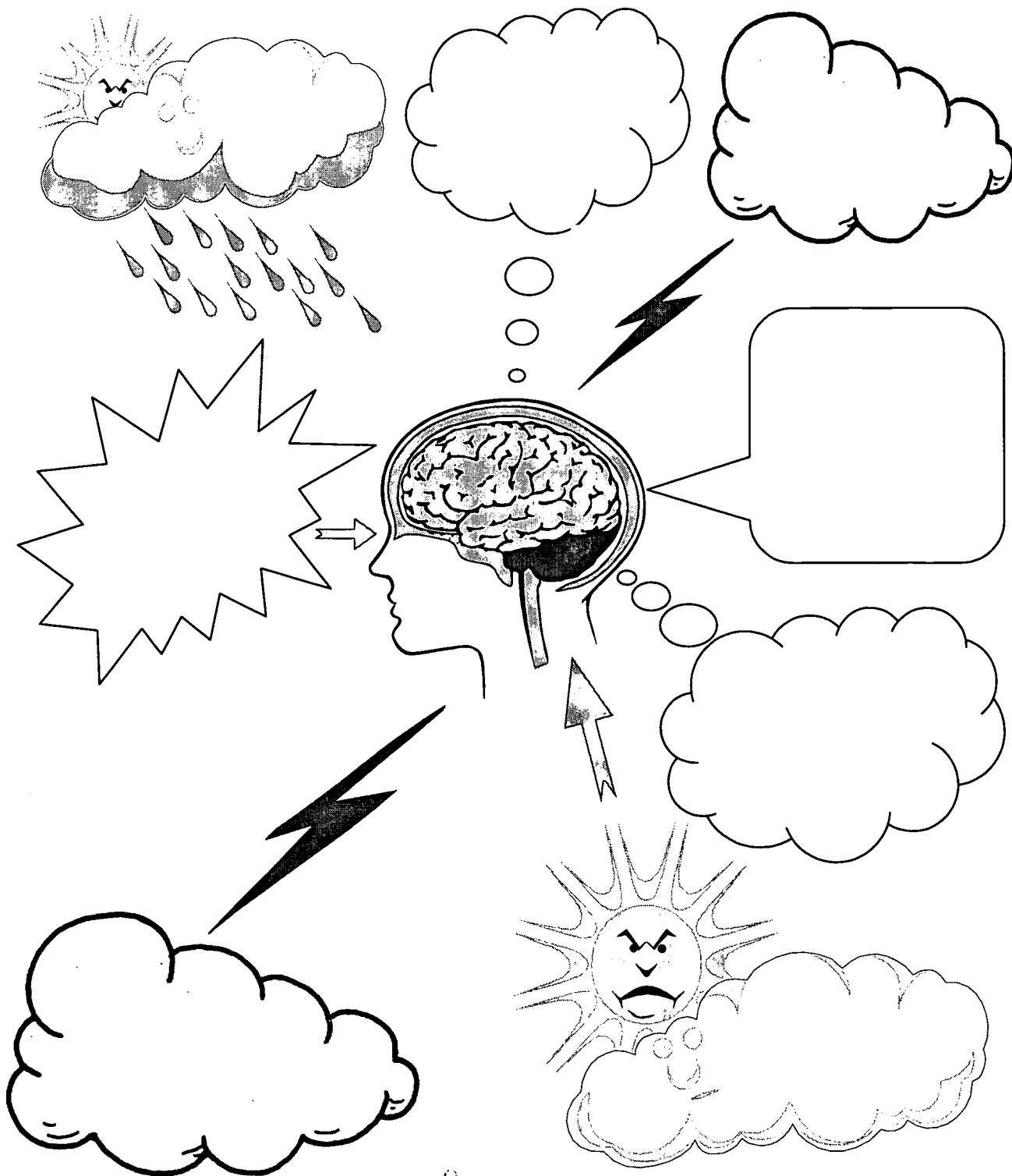
Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton.

ЗМІСТ

Вправа 1. Мозкова атака	1
Вправа 2. Колись і тепер	2
Вправа 3. Підпиши малюнки	3
Вправа 4. Як було колись	4
Вправа 5. Позитивне й негативне	5
Вправа 6. Музей старовинних речей	7
Вправа 7. Як «народився» телефон	10
Вправа 8. Придумай речення	12
Вправа 9. Я — колись і тепер	13
Вправа 10. Провідмінюй дієслова	15
Вправа 11. Впиши відповідне слово	17
Вправа 12. Підбери прикметники	19
Вправа 13. Незабутні герої	21
Вправа 14. Сучасні популярні герої	25
Вправа 15. Споглядай минуле	27
Вправа 16. Найбільша українська книгарня	28
Вправа 17. Екстра! Курці! Екстра!	30
Вправа 18. Кросворд	33
Вправа 19. Знайдислово	34
Вправа 20. Скажи одним словом	35
Вправа 21. Яка буде погода	38
Вправа 22. Кличний відмінок	39
Вправа 23. Пишемо особистого листа	40
Вправа 24. Звідки походять мої предки	43
Словник	47
Особистий список нових слів	49

ВПРАВА 1. МОЗКОВА АТАКА

Подумай і запиши всі слова, які приходять тобі на думку, коли ти чуєш вислів «як було колись».

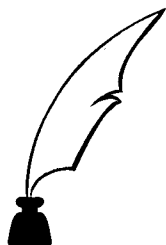

0

7

ВПРАВА 2. КОЛИСЬ І ТЕПЕР

Подумай, якими речами люди користувалися колись і які речі тепер їх заступили. Наприклад, колись люди писали гусячими перами, а тепер пишуть автоматичними перами.

гусяче перо

автоматичне перо

А. Подивись на подану нижче таблицю. Прочитай, якими речами люди користувалися колись. Напиши, які речі їх заступили.

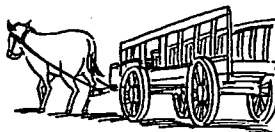
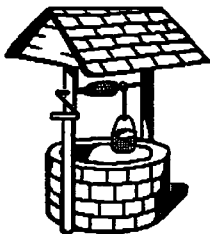
КОЛИСЬ	ТЕПЕР
1. свічка	→
2. серп	→
3. криниця надворі	→
4. дерев'яні забавки	→
5. коні з возом	→
6. телеграма	→
7. друкарська машинка	→
8. платівка	→

Б. Прочитай, якими речами люди користуються тепер. Напиши, які речі вони заступили.

КОЛИСЬ	ТЕПЕР
1.	→ калькулятор
2.	→ електронний годинник
3.	→ хмаросяг
4.	→ автомобіль; поїзд; літак
5.	→ холодильник
6.	→ електронна пошта
7.	→ інтернет
8.	→ ліфт

ВПРАВА 3. ПІДПИШИ МАЛЮНКИ

Підбери відповідні слова з прямокутника й підпиши малюнки. Кількість клітинок під малюнком співпадає з кількістю літер у слові.

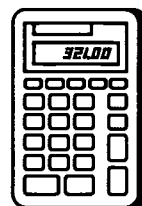
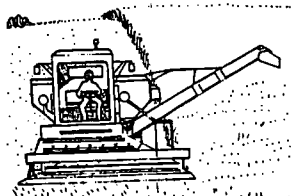

1. к [] [] [] [] ц

2. [] і []

3. [] [] [] о [] г

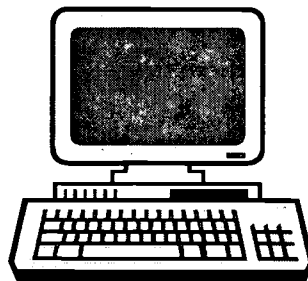
4. с [] [] []

5. [] [] м б [] [] []

6. [] [] т []

7. [] а [] [] к [] [] [] []

8. к [] [] [] [] а

9. [] [] [] ч [] []

10. к [] [] [] ю [] [] []

11. е [] [] [] т р [] [] [] []

[] о [] [] [] [] к

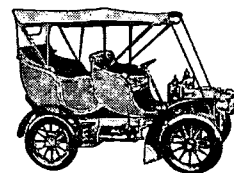

- хмаросяг
- авто
- комбайн
- калькулятор

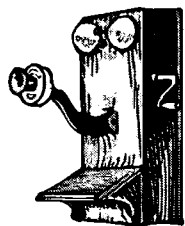
- серп
- криниця
- свічка
- електронний годинник

- віз
- карета
- комп'ютер
- телефон

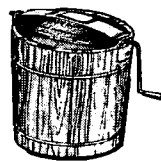
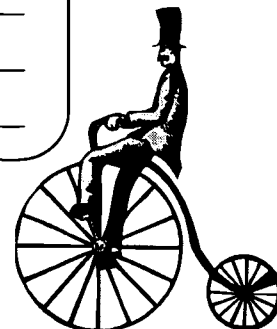
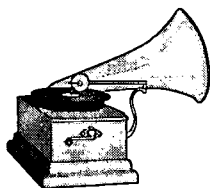
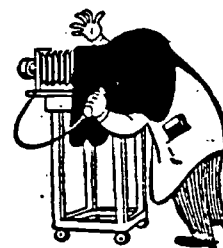
ВПРАВА 4. ЯК БУЛО КОЛИСЬ

У збірці текстів «Як було колись» ми часто читаємо про речі, якими люди користувалися в минулому. Напиши зразки речей, якими люди колись користувалися і якими ми користуємося ще й тепер.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____
15. _____
16. _____
17. _____
18. _____
19. _____
20. _____

10

ВПРАВА 5. ПОЗИТИВНЕ Й НЕГАТИВНЕ

У групах продискутуйте й дайте свою оцінку сучасним речам. Напишіть, що в них позитивне (тобто, що корисне, що допомагає нам у житті, що полегшує нашу працю), а що негативне (тобто, що небезпечно для людей, що шкідливе).

Наприклад: АВТО

ПОЗИТИВНЕ ☺	НЕГАТИВНЕ ☹
1. Швидкість, економія часу	1. Небезпечно — люди зашвидко їздять
2. Люди більше їздять, подорожують, більше бачать нового	2. Отруєє повітря газами
3. Зручно, особливо в погану погоду	3. Люди менше ходять пішки

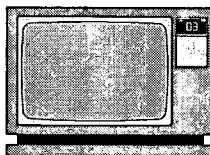
А. У групах подумайте й напишіть, що позитивне, а що негативне в телефоні і в телевізорі.

1. ТЕЛЕФОН

ПОЗИТИВНЕ ☺	НЕГАТИВНЕ ☹

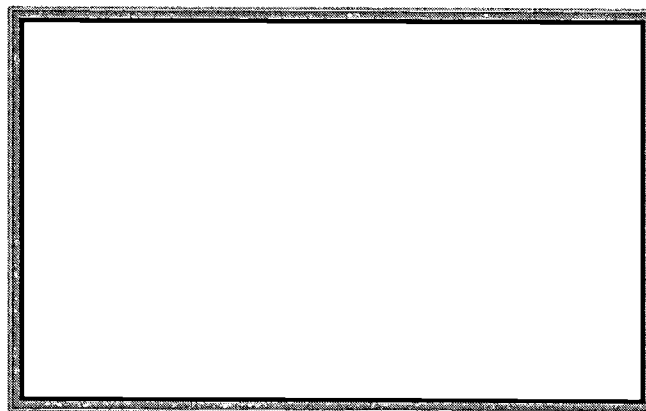
2. ТЕЛЕВІЗОР

ПОЗИТИВНЕ ☺	НЕГАТИВНЕ ☹

Б. У групах виберіть якунебудь сучасну річ і напишіть, що в ній позитивне, а що негативне. Представте свої відповіді у класі.

Назва речі.

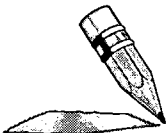
Малюнок або знімок речі.

ПОЗИТИВНЕ ☺	НЕГАТИВНЕ ☹

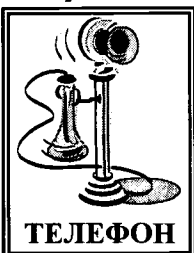
12

ВПРАВА 6. МУЗЕЙ СТАРОВИННИХ РЕЧЕЙ

А. Уяви, що ти прийшов/ла до музею старовинних речей. Розглянь музейні експонати. На таблиці біля експонату опиши цю річ. (Хто винахідник цього експонату? Коли винайшли його? У якій країні? У яких роках люди вживали його? Чим відрізняється цей експонат від того, яким він є тепер?)

Наприклад:

ТЕЛЕФОН

- Хто винахідник цього експонату?
Телефон винайшов Олександр Грейам Белл.
- Коли його винайшли?
У 1876 році.
- Де його винайшли?
У Канаді.
- У яких роках люди вживали такий телефон?
Такий телефон уживали на початку 20 сторіччя.
- Чим відрізняється сучасний телефон від цього експонату?
Сучасний телефон має різні форми, розміри й кольори.
Трубка сучасного телефону може працювати без телефонного шнура.
Сучасний мобільний, або стільниковий телефон можна брати кудинебудь із собою.

ПАРОВІЗ

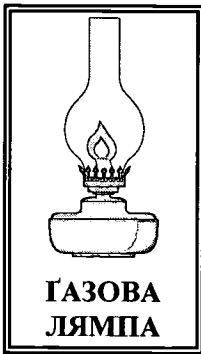
- Хто винахідник цього експонату?

- Коли його винайшли?

- Де його винайшли?

- У яких роках люди вживали такий паровіз?

- Чим відрізняється сучасний поїзд від цього експонату?

- Хто винахідник цього експонату?

- Коли його винайшли?

- Де його винайшли?

- У яких роках люди вживали таку лампу?

- Чим відрізняється сучасна лампа від цього експонату?

- Хто винахідник цього експонату?

- Коли його винайшли?

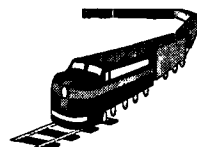
- Де його винайшли?

- У яких роках люди вживали такий автомобіль?

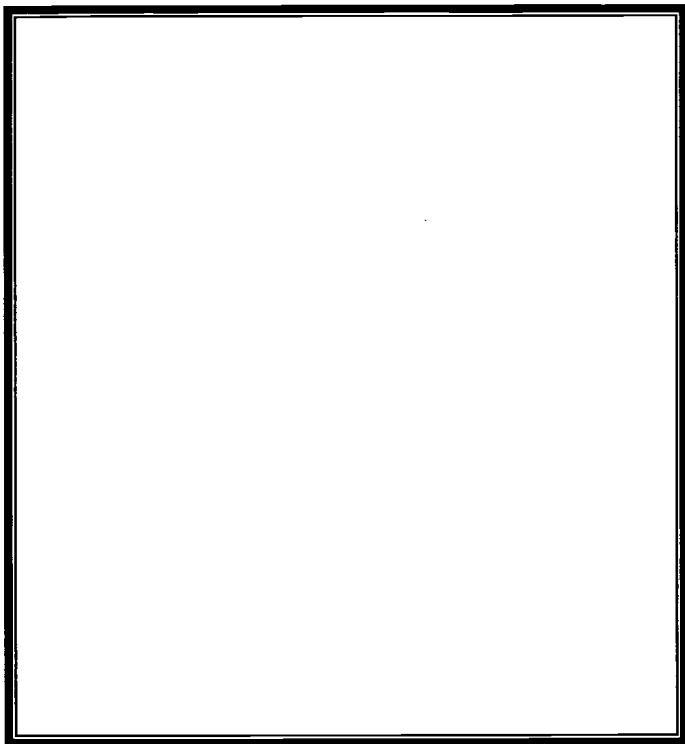
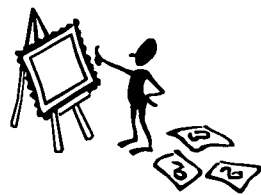
- Чим відрізняється сучасний автомобіль від цього експонату?

14

Б. Намалюй або приклей знімок старовинної речі, яку можна було б побачити в музеї. Опиши цю річ на таблиці, яка висить біля експонату.

Малюнок або знімок старовинної речі.

Назва старовинної речі.

ВПРАВА 7. ЯК «НАРОДИВСЯ» ТЕЛЕФОН

А. Прочитай слова у прямокутнику. Потім упиши ці слова в текст. Увага! Слова у прямокутнику стоять у початковій формі. Впиши їх у речення у відповідній формі.

глухий, -а, -е, -і	музей	експонат	школа
зручний, -а, -е, -і	винахідник	учитель	телефон
демонстрація	експеримент	патент	туристи

Біля міста Брентфорду в Канаді є дім-
_____. У цьому
домі колись жив і працював славний
_____ телефону
Олександр Ґрейам Белл. У музеї є
цікавий _____,
а саме, перший у світі телефон. Музей
Белла відкритий для _____
з 1910 року.

Олександр Белл був _____ у школі для глухих
дітей. Він завжди хотів навчити _____ людей говорити.
Удень Белл був учителем у _____, а ввечері
провадив удома різні _____.
Одного дня в нього народилась чудова ідея — зробити _____!

У 1876 році Белл одержав _____ на відкриття
телефону. Перша _____
телефону була 3 серпня 1876 року на
відстані восьми кілометрів між двома
станціями. Демонстрація була успішна!
Так народився телефон — дуже
_____ річ
у нашому житті.

Б. Напиши коротке оповідання про якогонебудь винахідника та його винахід, яким ми користуємося тепер. Працювати можна індивідуально, у парах або у групах.

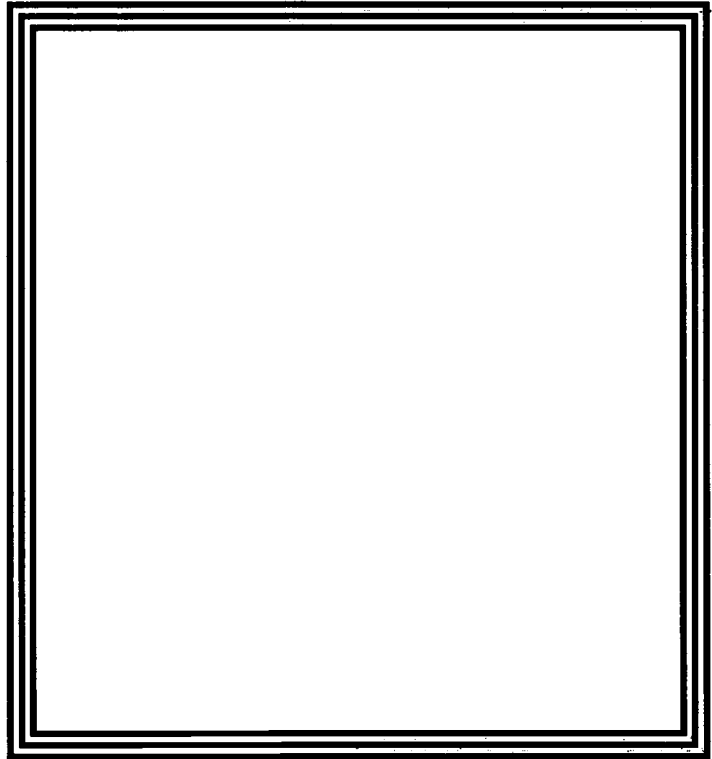
а) Ім'я та прізвище винахідника.

б) Назва винаходу.

в) У якому році винайшли цей винахід?

г) У якій країні?

г) Як винайшли винахід?

Малюнок або знімок винаходу.

ВПРАВА 8. ПРИДУМАЙ РЕЧЕННЯ

Напиши повні речення з поданими нижче словами.

1. музей

2. експонат

3. телефон

4. телевізор

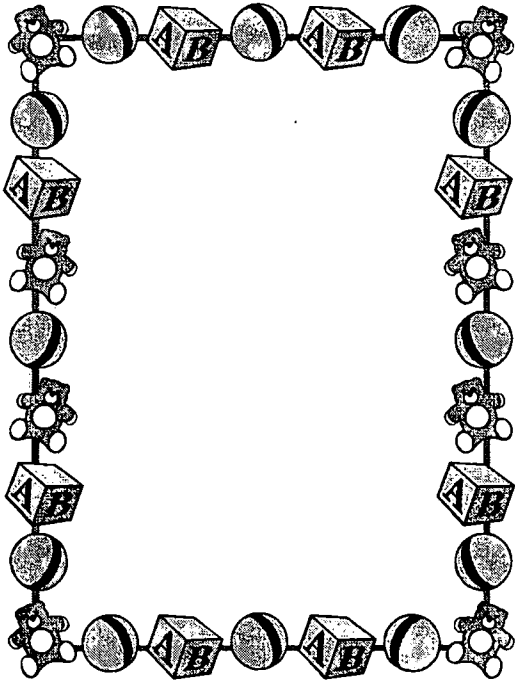
5. комп'ютер

6. авто

7. оголошення

ВПРАВА 9. Я — КОЛИСЬ І ТЕПЕР

А. Приклей свій дитячий знімок. Під знімком опиши себе.

_____ Моє ім'я та прізвище.

На цьому знімку мені _____ років.

	КОЛИСЬ	ТЕПЕР
1. Якого кольору твоє волосся?		
2. Який твій зріст?		
3. Скільки ти важиш?		
4. Яка твоя улюблена їжа?		
5. Який твій улюблений напій?		
6. Яка твоя улюблена телевізійна передача?		
7. Який твій улюблений спорт?		
8. Яке твоє гобі?		
9. Яка твоя улюблена пора року?		
10. Ім'я твого найкращого друга/ твоєї найкращої подруги.		

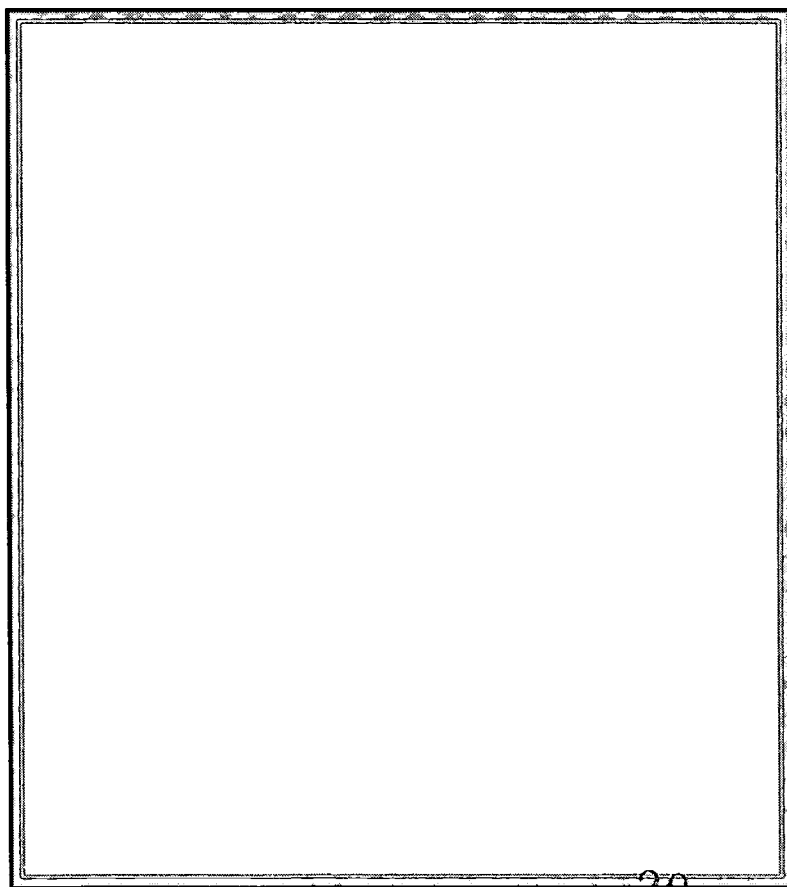
Б. Дай відповіді на запитання повними реченнями.

1. Що в тебе змінилося найбільше?

2. Що в тебе змінилося найменше?

3. Що зовсім не змінилося?

В. Намалюй, як, на твою думку, ти будеш виглядати за 50 років.

20

ВПРАВА 10. ПРОВІДМІНЮЙ ДІЄСЛОВА

Провідмінюй дієслова в минулому часі.

писати

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я	я	я	ми
ти	ти	ти	ви
він	вона	воно	вони

читати

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я	я	я	ми
ти	ти	ти	ви
він	вона	воно	вони

створити

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я	я	я	ми
ти	ти	ти	ви
він	вона	воно	вони

винайти

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я	я	я	ми
ти	ти	ти	ви
він	вона	воно	вони

вживати

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я	я	я	ми
ти	ти	ти	ви
він	вона	воно	вони

ЗМІНИТИ

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
Я	Я	Я	МИ
ТИ	ТИ	ТИ	ВИ
ВІН	ВОНА	ВОНО	ВОНИ

ТЕЛЕФОНУВАТИ

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
Я	Я	Я	МИ
ТИ	ТИ	ТИ	ВИ
ВІН	ВОНА	ВОНО	ВОНИ

КУРИТИ

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
Я	Я	Я	МИ
ТИ	ТИ	ТИ	ВИ
ВІН	ВОНА	ВОНО	ВОНИ

ЗАБУТИ

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
Я	Я	Я	МИ
ТИ	ТИ	ТИ	ВИ
ВІН	ВОНА	ВОНО	ВОНИ

ЛЮБИТИ

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
Я	Я	Я	МИ
ТИ	ТИ	ТИ	ВИ
ВІН	ВОНА	ВОНО	ВОНИ

22

ВПРАВА 11. ВПИШИ ВІДПОВІДНЕ СЛОВО

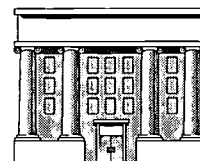
А. Вибери з прямокутника і впиши в речення відповідне слово.

Наталя мама й тато Марко

1. Учора _____ писав листа своєму дядькові.

2. Минулої суботи _____ була в музеї.

3. Позавчора _____ ходили на забаву.

сестра діти тато

4. _____ купив авто.

5. _____ дивилися на цікаву передачу на телевізорі.

6. _____ танцювала в ансамблі «Шумка».

родичі дружина клуб

7. _____ виграла спортове змагання.

8. _____ з України написали нам листа.

9. _____ бізнесменів купив книжки для школи.

сонце учені дід

10. Коли _____ був молодий, він мав багато волосся.

11. У неділю так гарно світило _____, а в понеділок падав дощ.

12. _____ винайшли нові ліки від рака.

Б. Впиши над лінією дієслово у правильній формі минулого часу.

1. Учора Марко _____ листа від своїх родичів.
отримати
2. Минулого тижня ми _____ цікавий фільм на телевізорі.
бачити
3. Минулого літа наша родина _____ до Греції.
їздити
4. Минулого понеділка Наталка та Орися _____ іспит з історії.
мати
5. Учора я _____ другові цікаву книгу.
подарувати
6. Позавчора вони _____ на вечірку в школі.
ходити
7. Минулого року наша кляса _____ тяжкий іспит.
писати
8. Чи ви _____ колинебудь в Україні?
бути
9. Чи ти _____ це перо вчора?
купити
10. Минулої середи вчитель _____ нам цікаве оповідання.
читати
11. Оксано, з ким ти _____ вчора на забаві?
танцювати
12. Минулої суботи баба _____ нам із Торонта.
телефонувати
13. Колись фермери _____ траву серпом.
косити
14. Ми недавно _____ свою стару хату й купили нову.
продати
15. Ця книжка називається «Як _____ колись».
бути

ВПРАВА 12. ПІДБЕРИ ПРИКМЕТНИКИ

Створи словосполучення зі всіх можливих поданих слів. Не забудь узгоджувати з іменником правильний рід прикметника.

Наприклад: (уважний; зелена; гарне) медсестра.

Уважна гарна медсестра.

1. (дерев'яний; стара; солодке) віз.

2. (високі; цікава; дерев'яне) оголошення.

3. (чорний; старовинне; спортові) телефон.

4. (Маркове; швидкий; спортове) авто.

5. (веселий; старі; гостра) серп.

6. (високе; новий; гарне) хмаросяг.

7. (брудний; глибока; щасливі) криниця.

8. (гарна; тепле; електронний) годинник.

9. (коротке; гордий; білі) свічка.

10. (мокре; сучасний; дорогі) комп'ютер.

11. (гусячий; гаряче; хоробрі) **перо**.

12. (цікавий; суха; українське) **музей**.

13. (червоний; смішна; розумне) **одноклясник**.

14. (хоробрі; незабутня; молоде) **герой**.

15. (цікавий; нова; корисна) **винахід**.

16. (моя; нове; кольоровий) **телевізор**.

17. (темна; тепле; хворий) **ніч**.

18. (музейні; модерна; старовинне) **експонат**.

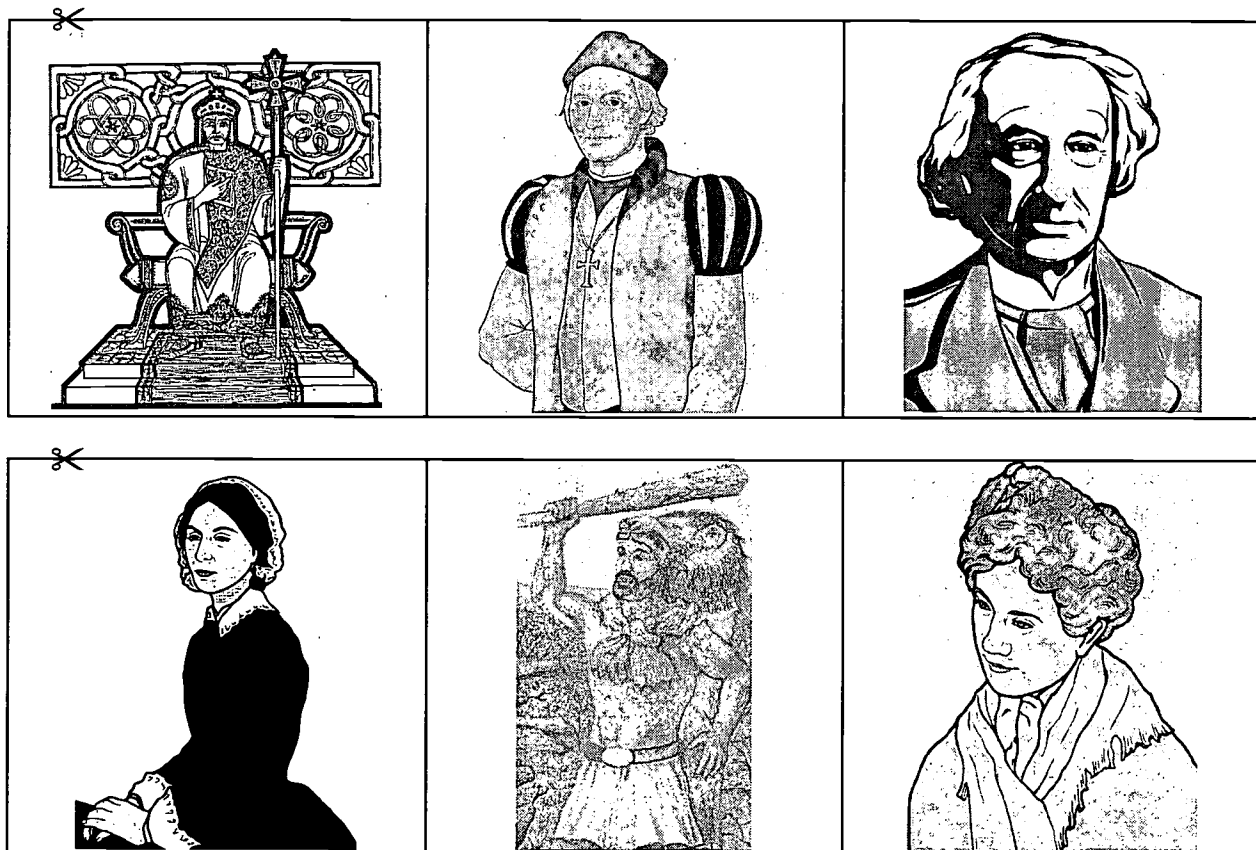
19. (популярна; електронний; дерев'яні) **пошта**.

20. (добрі; суворий; тверде) **вчителька**.

ВПРАВА 13. НЕЗАБУТНІ ГЕРОЇ

- Прочитай імена героїв у прямокутниках на сторінках 23 і 24.
- Подивись на подані нижче портрети. Виріж і приклей у прямокутнику з відповідним іменем.
- Прочитай довідки, подані під портретами. Виріж і приклей біля відповідного портрета. У разі потреби подивись в енциклопедію.

Довідки:

Канадська героїня, яка допомагала англійській армії під час війни 1812 року.	Легендарний герой давньогрецьких мітів, який зробив дванадцять подвигів.
Перша у світі медсестра, яка допомагала пораненим і хворим під час Кримської війни 1854 року.	Перший прем'єр-міністр Канади.
Київський князь, який охрестив Україну в 988 році.	Мореплавець, який у 1492 році відкрив Америку.

Володимир Великий

Лавра Сінорг

сер Джон А. Макдональд

Флоренс Найтінґейл

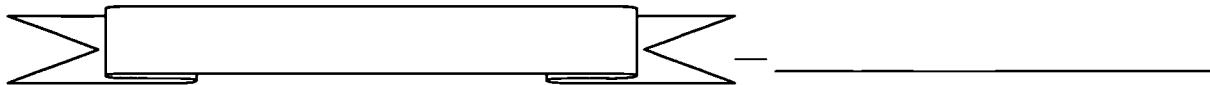
Теракл

Христосфор Коллумб

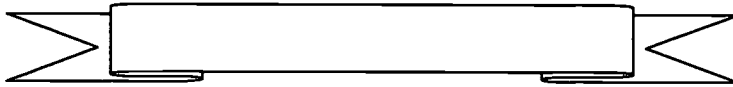
29

ВПРАВА 14. СУЧАСНІ ПОПУЛЯРНІ ГЕРОЇ

А. Напиши на стрічках імена осіб, яких ти вважаєш сучасними популярними героями. Потім напиши над лініями, хто вони й чому ти вважаєш їх героями.

Б. Порівняй свої відповіді з відповідями однокласників. Чи деякі відповіді однакові? Вибери з однокласниками й напиши на таблиці внизу імена людей, яких ви всі вважаєте сучасними популярними героями.

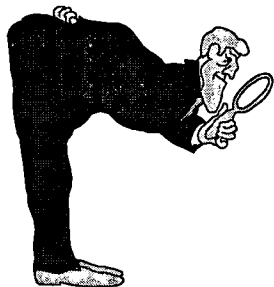
Кого класа вибрала героєм більше, ніж один раз?

	Ім'я сучасного героя	Скільки учнів вибрали його/її?
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		

Три найбільш популярні герої нашої класи.

	Ім'я сучасного героя	Чому його/її вибрали ?
1		
2		
3		

ВПРАВА 15. СПОГЛЯДАЙ МИНУЛЕ

Поглянь на те, що минуло!
Колись хтось дуже мудрий сказав:

— Добре придивись до того, що
вже минуло. Можеш побачити
помилки, які робиш сьогодні.

Абу-ль-Фарадж

Що ця думка нам каже? Чи погоджуєшся ти з нею? Поясни свою відповідь.

A large, dark-colored clipboard with a silver metal clip at the top. The clipboard holds a white sheet of paper with horizontal lines for writing. The lines are evenly spaced and cover most of the page area.

ВПРАВА 16. НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ

А. Прочитай, як колись писали оголошення. Це типове оголошення з початку 20-го сторіччя.

**Найбільша Українська Книгарня
Західної Канади в Едмонтоні**

Маємо склад різного рода
УКРАЇНСЬКИХ КНИЖОК.

Як історії, повісті, новелі, оповідання, казки, байки, сміхованки, пісні, поезії, колядники, біблії, молитвенники в красних оправах, глумачі, календарі і т. и.

ВЕЛИКИЙ СКЛАД КНИЖОК ПРО ТЕПЕРІШНУ ВІЙНУ.
Листи з желянями на всякі часи і до всяких осіб, окрашені цвітами і визолочувані. Стереоскопи різного сорта з картинками всіх сторін цілого світа. Вівтарники або шопки складані і т. и.

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ГРАМОФОНІВ І РУСЬКИХ РЕКОРДІВ.
Ми продаємо по найтаншій ціні.
Замовлення залагоджуємо скоро. Пишіть по катальог.

UKRAINSKA KNYHARNIA
350 KINISTINO AVE., Phone 4255 EDMONTON, ALTA.
Хто потребує до Книгарні в неділю, нехай зайде до 1915 Кіністіно Аве.

Календар «Українського голосу», 1917 р.

СЛОВНИЧОК до тексту

в красних оправах — у гарних обкладинках
листи з желянями — вітальні картки
грамофон — музичний апарат, на якому грають платівки
рекорди — платівки
найтанша ціна — найдешевша ціна

Б. Напиши відповіді на запитання повними реченнями.

1. Чи найбільша українська книгарня Західньої Канади в Едмонтоні й далі має ту саму адресу? Якщо ні, то знайди й напиши нову адресу.

2. Чи думаєш ти, що у книгарні й далі продають такі самі українські книжки, які тут згадані? Поясни свою відповідь.

3. Про яку війну говорять в оголошенні?

4. Що ми маємо замість грамофонів тепер?

5. Чи був/ла ти колинебудь в Українській книгарні в Едмонтоні?

6. Якщо ти був/ла в Українській книгарні, що ти там бачив/ла чи купив/ла?

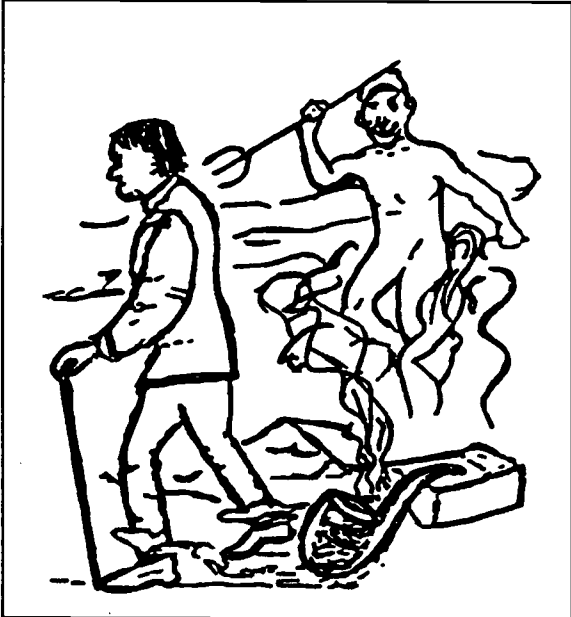
7. Що ще, крім книжок, продавали колись в Українській книгарні, а що продають тепер?

8. Що ще, на твою думку, повинні продавати в Українській книгарні?

ВПРАВА 17. ЕКСТРА! КУРЦІ! ЕКСТРА!

А. Прочитай оголошення, яке було надруковане в газеті на початку 20-го сторіччя.

Екстра! Курці! Екстра!
Відучимо курити кожного в 10 годин.

Перестаньте курити. Курити дуже шкідливо. Увільніться зі страшних обіймів куріння. Не вбогачайте тютюневих компаній.

Яка користь для вас від куріння? Подумайте самі! Воняє вам з уст, кашляєте, дістаєте хворобу легенів, а самий страшний наслідок — це смерть. Подумайте, поки не пізно. Ми вас вилічимо в 10–12 годин нашим найновішим способом, котрий тисячі курців урятував від смерти.

Не робить різниці, хто що курить: файку, сигари або сигарети. Пришліть 25 центів до

Williams Pharmacal Co.
2016 W Eric Street, Chicago

«Оса. Гумористично-сатиричний двотижневик», Чикаго, 15 червня 1919 р., ч. 12 с. 15.

СЛОВНИЧОК до тексту

курці — люди, що курять, або палять
увільнитися — звільнитися, стати вільним
вбогачувати — робити багатим
тютюн — рослина, листя якої використовують для куріння
воняти — погано пахнути, смердіти
вилічити — вилікувати, зробити здоровим
файка — прилад для куріння, люлька

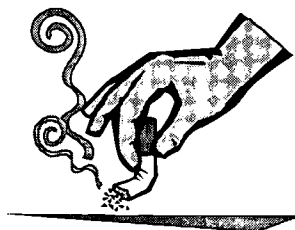
Б. Виконай вказівки.

1. Підкресли червоним олівцем і зазнач числом «1» уривок у поданому вище оголошенні, де пишуть, що не треба збагачувати тютюнової компанії.
2. Підкресли зеленим олівцем і зазнач числом «2» уривок, де пишуть про наслідки від куріння.
3. Підкресли синім олівцем і зазнач числом «3» уривок, де пишуть, за скільки годин виліковують від куріння.
4. Підкресли помаранчевим олівцем і зазнач числом «4» уривок, де пишуть, скільки треба заплатити за лікування.

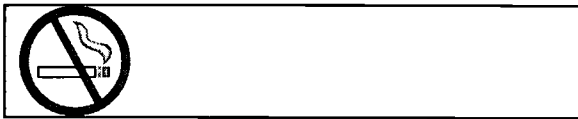
В. Навіть на початку 20-го сторіччя знали, що куріння шкідливе для здоров'я. З оголошення випиши причини, чому люди не повинні курити.

Г. Напиши свої особисті причини, чому люди не повинні курити.

Г. Напиши, кому особливо небезпечно та шкідливо курити.

Д. Прочитай ще раз оголошення на сторінці 30. Обведи колом правильну відповідь. Якщо відповідь «Ні», то напиши над лініями правильну відповідь повними реченнями.

1. В оголошенні написано, що курити дуже шкідливо. Так Ні

2. В оголошенні написано, що коли куриш, то добре пахне з уст. Так Ні

3. В оголошенні написано, що нема способу вилікуватись від куріння. Так Ні

4. Страшний наслідок від куріння — це смерть. Так Ні

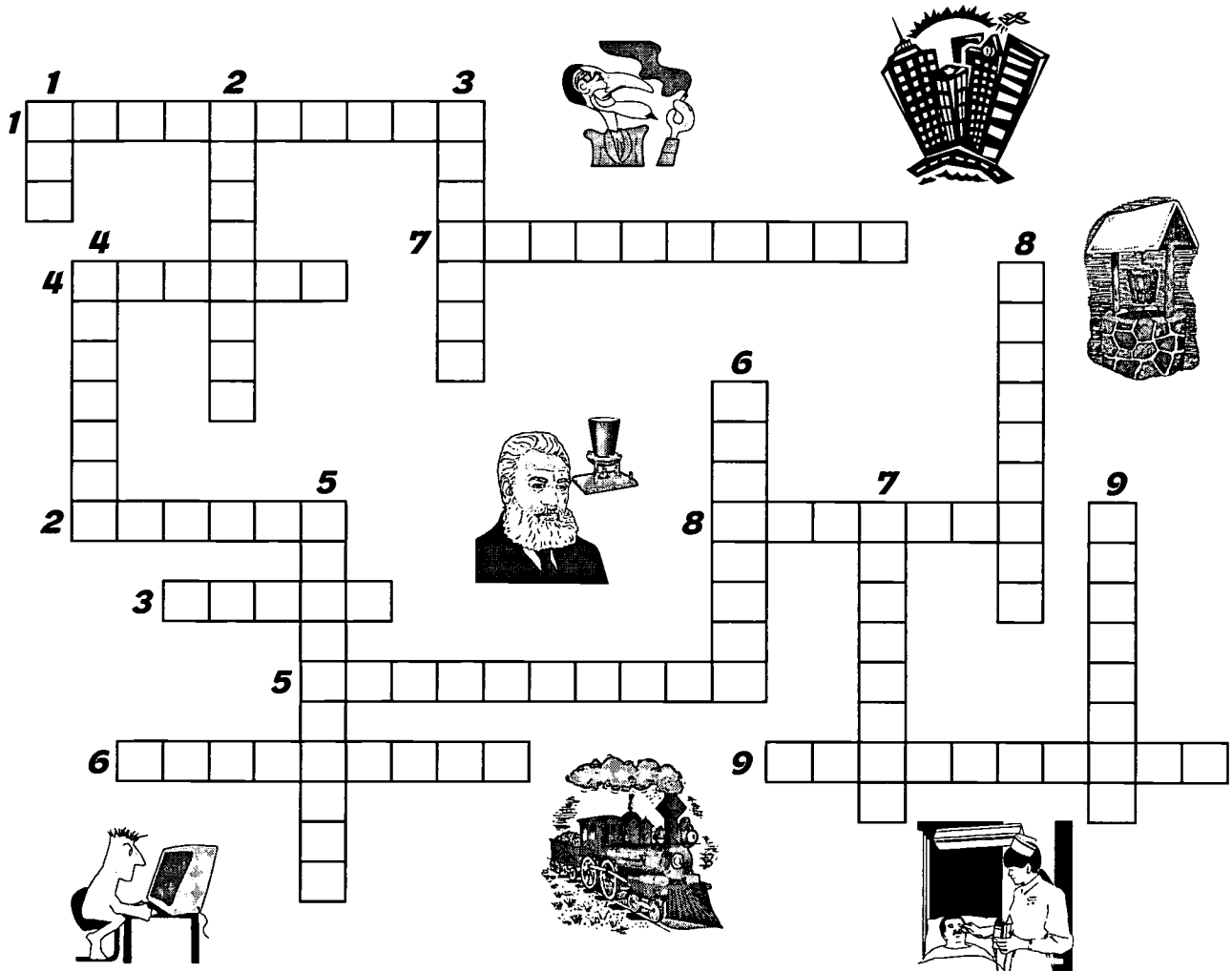
5. В оголошенні написано, що за новим способом можна вилікуватись від куріння за 10–12 годин. Так Ні

6. В оголошенні написано, що виліковують тільки тих курців, що курять сигари. Так Ні

Е. Створи на комп'ютері сучасне оголошення про безпеку та шкідливість куріння. Якщо не маєш українських фонтів, ручно намалюй оголошення.

ВПРАВА 18. КРОСВОРД

Розв'яжи кросворд.

По горизонталі		По вертикалі	
1	людина, яка винайшла нову річ	1	коні це тягнуть
2	вигідно	2	високий будинок
3	хоробра людина	3	глибока яма, де можна дістати воду
4	температура повітря, дощ, вітер тощо	4	поїзд, який дістає енергію від води
5	ім'я того, хто придумав телефон	5	інформація про щось (реклама)
6	доглядач хворих осіб	6	кібернетичний пристрій
7	шкідливо	7	річ у музеї
8	відпочинок між лекціями у школі	8	праця разом з іншими
9	щось, що вже не в моді	9	небезпечне

Вправа 19. Знайдислово

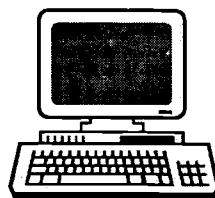
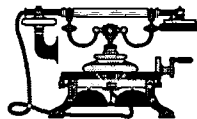
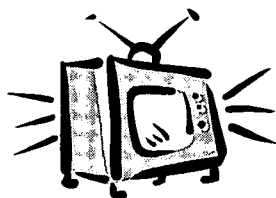
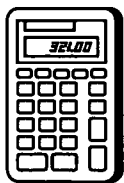
Знайди слова у «Знайдислові». Слова написані по горизонталі, по вертикалі, по діагоналі та задом наперед.

авто
винахід
віз
герой
гетьман

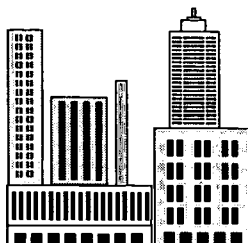
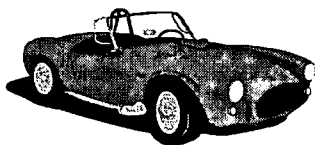
годинник
експонат
калькулятор
каре́та
князь

комбайн
криниця
медсестра
музей
перо

свічка
серп
телевізор
телефон
хмаросяг

р о з і в е л е т я ц и н и р к
 с а ф л т с п ь х м з у с в о о
 ж р й о р е г і к і р г с г т м
 а т г д р с о т в а п е в я я б
 т с й о т в д е и м р г і с л а
 е е е ц е і и л н п ь е п о у й
 р с з ь л ч н е а к а т т р к н
 а д у х с к н ф х к н ь в а ь ю
 к е м с е а и о і а з м и м л м
 у м ь з я н к н д в є а ф х а в
 х м а п е р е к с п о н а т к з

ВПРАВА 20. СКАЖИ ОДНИМ СЛОВОМ

А. Обведи колом правильне слово. Якщо потрібно, подивись у словник. Потім напиши речення з вибраним словом.

<p>Наприклад: 1. Нова річ, якої дотепер не було. а) експонат б) винахід в) перерва</p>	<p>Речення: <u>Телефон — це винахід</u> <u>Олександра Грейама Белла.</u></p>
<p>2. Дуже високий будинок. а) криниця б) хата в) хмаросяг</p>	<p>Речення: _____</p>
<p>3. Людина, яка винайшла нову річ. а) винахідник б) гетьман в) герой</p>	<p>Речення: _____</p>
<p>4. Відпочинок між лекціями у школі. а) перерва б) жнива в) різниця</p>	<p>Речення: _____</p>
<p>5. Можливість нещастя, катастрофи. а) жнива б) небезпека в) співпраця</p>	<p>Речення: _____</p>
<p>6. Тут зберігають цікаві експонати. а) школа б) музей в) хмаросяг</p>	<p>Речення: _____</p>
<p>7. Повідомлення про щось. а) хмаросяг б) серп в) оголошення</p>	<p>Речення: _____</p>
<p>8. Річ на виставці в музеї. а) хмаросяг б) експонат в) медсестра</p>	<p>Речення: _____</p>

<p>9. Спільна праця з кимнебудь.</p> <p>а) різниця б) співпраця в) спілкування</p>	<p>Речення: _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>10. Глибока яма, де можна дістати свіжу воду.</p> <p>а) серп б) хмаросяг в) криниця</p>	<p>Речення: _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>11. Хоробра людина.</p> <p>а) гетьман б) герой в) винахідник</p>	<p>Речення: _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>12. Такий, що завдає шкоди.</p> <p>а) відважний б) корисний в) шкідливий</p>	<p>Речення: _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>13. Збирання врожаю на полях.</p> <p>а) криниця б) оголошення в) жнива</p>	<p>Речення: _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>14. Особа, яка допомагає лікареві.</p> <p>а) медсестра б) гетьман в) герой</p>	<p>Речення: _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>15. Перший прем'єр-міністер Канади.</p> <p>а) Вашингтон б) Крет'єн в) Макдональд</p>	<p>Речення: _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>16. Коні це тягнули.</p> <p>а) паровіз б) авто в) віз</p>	<p>Речення: _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>

Б. Перепиши відповіді з попередньої сторінки у клітинки біля відповідних чисел.

Число запитання	А	Б	В	Г	Д	Є	Ж	З	И	І	Ї	К	Л
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													
14													
15													
16													

В. Перевір, чи ти правильно відповів/ла на всі запитання. Під якою літерою знаходиться назва цього зошита?

ВПРАВА 21. ЯКА БУДЕ ПОГОДА

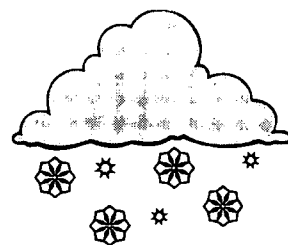
Ми можемо довідатися, яка погода буде завтра по радіо чи по телевізору. Колись люди не мали радіо чи телевізора. Вони довідувались, яка погода буде завтра по змінах у природі.

Постав слова в реченні у правильному порядку, і ти довідаєшся, як природа допомагала людям робити прогнозу погоди. Запиши утворені речення.

Буде холодно.

1. блищать / небі / зірки / на / дуже

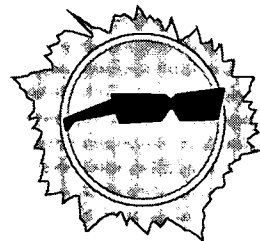
2. дрібний / поволі / сніг / падає

Буде тепло й соняшно.

3. туман / озером / стоїть / над

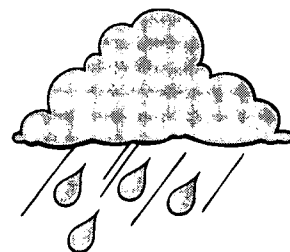
4. траві / уранці / на / роса / є

Буде дощ.

5. землею / птахи / над / літають / низько

6. звуки / здалека / чути / добре

ВПРАВА 22. Кличний відмінок

Кличний відмінок уживаємо, коли кличемо когось або коли до когось звертаємося — говоримо, пишемо.

А. Перепиши підкреслені слова в називному відмінку.

1. Пишеш лист до мами
2. Пишеш лист до Марії
3. Пишеш лист до Олесі
4. Пишеш лист до тата
5. Кличеш брата

Кличний відмінок

- Дорога мамо!
Дорога Маріє!
Дорога Олесю!
Дорогий тату!
Гей, брате!

Називний відмінок

- мама

Б. Почни писати листа до поданих осіб.

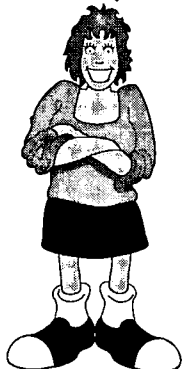
1. Марко
2. дідо
3. баба
4. сестра
5. Оленка
6. Степан
7. Ромко
8. Тарас
9. Михайлина
10. тітка
11. панна Марія
12. пан Чорний
13. пані Галина
14. син
15. доня
16. Денис
17. Варвара
18. панна Ліда

Дорогий Марку!

Ксеню-ю-ю!

Іду,
Богдане!

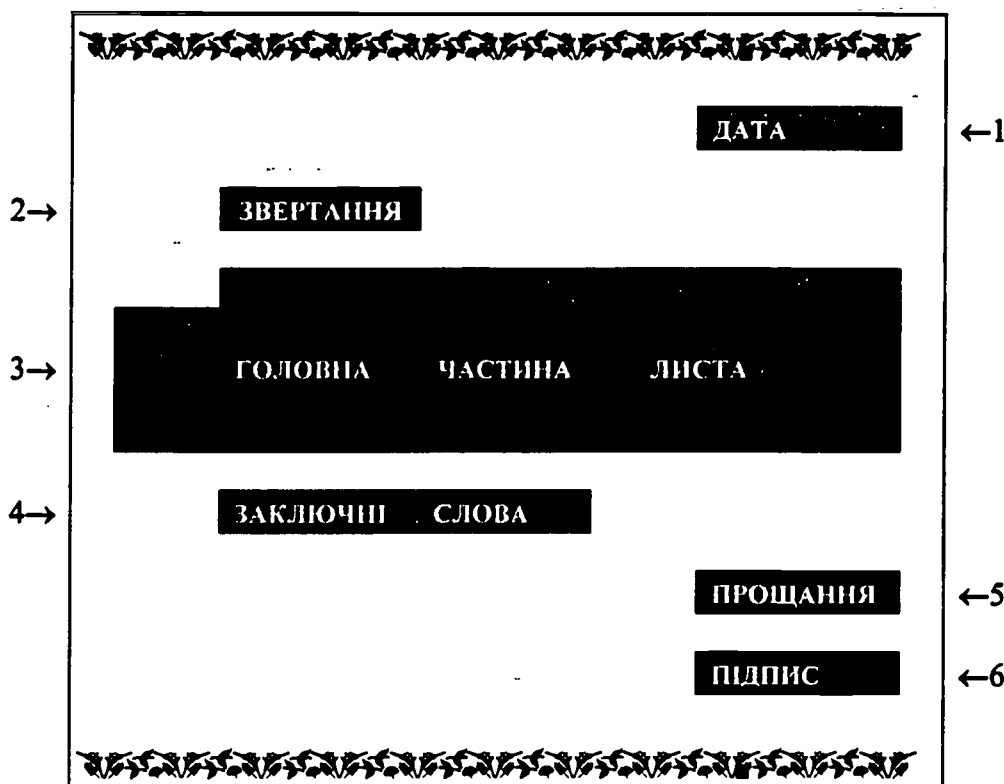

ВПРАВА 23. ПИШЕМО ОСОБИСТОГО ЛИСТА

А. Особисті листи неформальні. Прочитай, як пишемо особисті листи.

1. Зверху у правому кутку пишемо дату. Пам'ятай, що в українській мові не ставимо коми в даті.
2. Перед іменем особи, до якої пишемо, можна написати «Дорогий, -а, -і» чи «Шановний, -а, -і». Після імени ставимо знак оклику. Ця частина називається «звертання».
3. Потім з нового абзацу пишемо головну частину листа.
4. Головну частину закінчуємо заключними словами, наприклад, «Чекаю відповіді», «Пишіть», «До скорої зустрічі», і ставимо крапку.
5. Наприкінці листа пишемо «Усього найкращого», «Цілую», «З привітом», «З любов'ю», «До побачення» або «Бувайте здорові» і ставимо кому (.). Ця частина називається «прощання».
6. Потім пишемо своє ім'я. Ця частина називається «підпис».

45

Б. Тепер уяви собі, що ти вже стара баба чи старий дід. Ти отримав/ла листа від свого внука Марка. Прочитай листа й напиши йому відповідь на наступній сторінці.

20 квітня 2062 року

Дорогі бабо й дідусю!

У школі ми вчилися, як жили люди наприкінці 20-го сторіччя. Чи можете ви, будь ласка, коротко написати про себе, коли вам було 13 років?

Напишіть, у якій школі ви вчилися. Скільки учнів було у класі? Які лекції ви мали? Яка лекція вам найбільше подобалась? Що ви робили під час перерви? Що ви їли у школі на обід? Яким спортом ви займалися? Яка була ваша улюблена телевізійна передача? Який одяг ви носили? Які у вас були розваги? Яку музику ви слухали? Куди ви їздили під час літніх ваканцій? Про що ви любили найбільше читати?

Дуже чекаю відповіді.

Цілую,

Марко 😊

Твоя відповідь Маркові.

A large rectangular box containing 20 horizontal lines for writing. On the left side of the box, there is a vertical line and 20 small black tabs, one for each line, suggesting it is a page from a binder. The lines are evenly spaced and extend across most of the width of the box.

ВПРАВА 24. ЗВІДКИ ПОХОДЯТЬ МОЇ ПРЕАКИ

А. Напиши над лініями внизу своє ім'я та прізвище й де ти народився/лася. Потім упиши імена та прізвища і країни народження своїх предків. У разі потреби попроси батьків чи когось іншого, щоб тобі допомогли.

Родинне дерево

прадід країна прабаба країна прадід країна прабаба країна прадід країна прабаба країна прадід країна прабаба країна

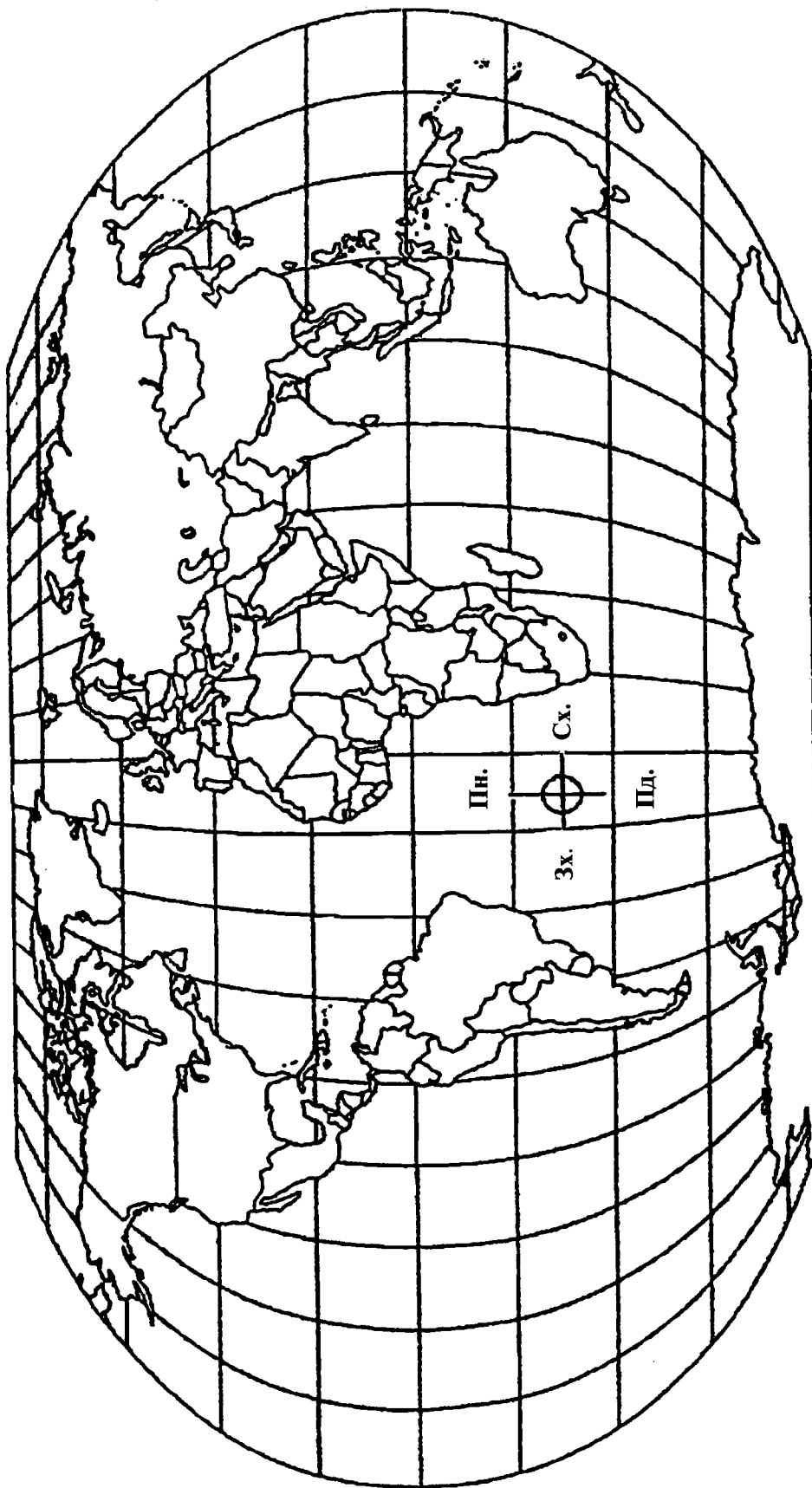
баба країна дідо країна баба країна дідо країна

мама країна

тата країна

Моє ім'я та прізвище
Країна, де я народився/лася

Б. Знайди на мапі країни народження твоїх предків і замалюй їх різними кольорами. Потім заповни подану внизу схему. (Якщо на мапі немає потрібної тобі країни, дорисуй її).

КОЛІР	НАЗВА КРАЇНИ	ХТО НАРОДИВСЯ В ЦІЙ КРАЇНІ?
Наприклад: жовтий	Україна	мамин тато — дід Данило

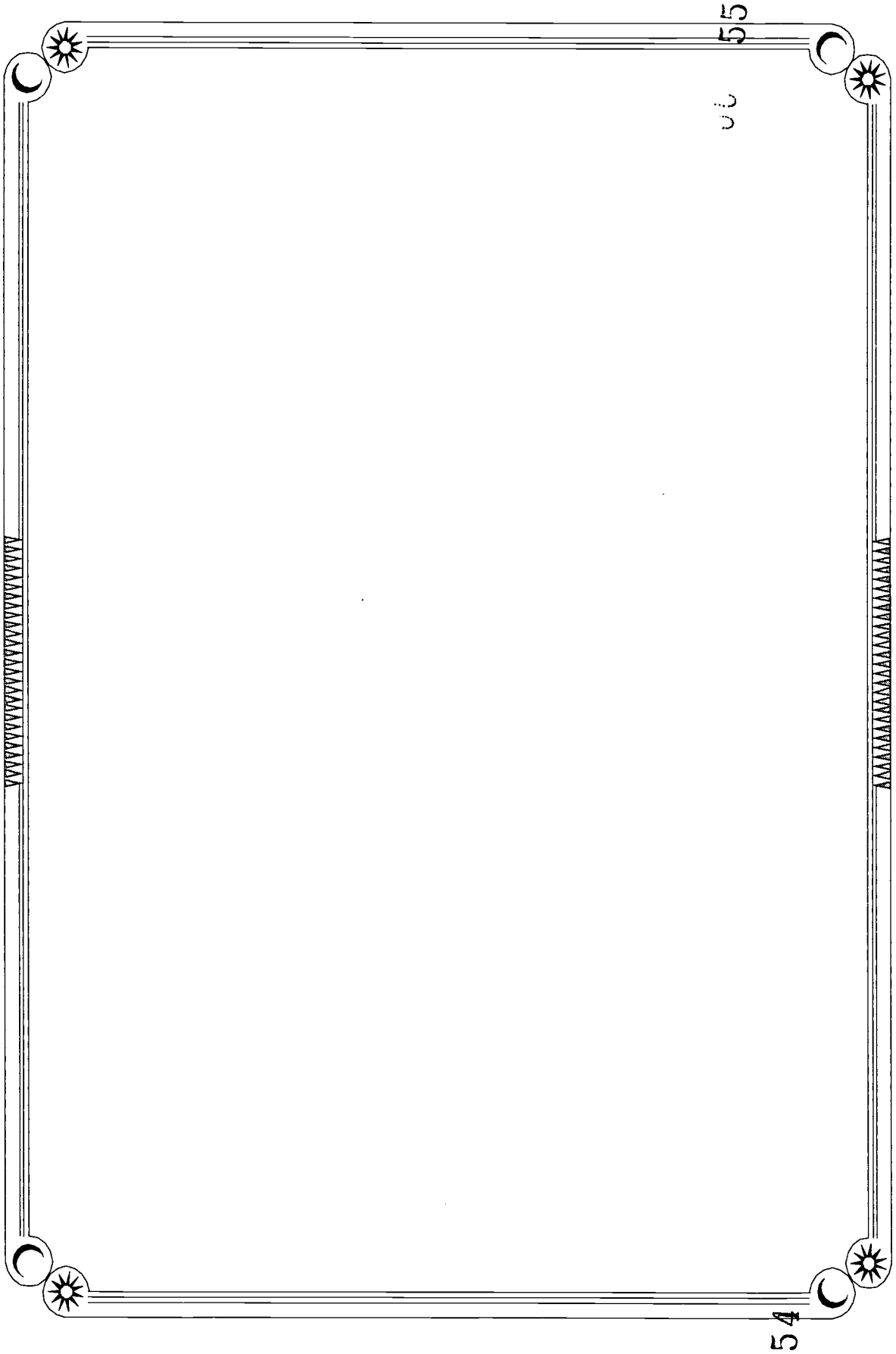
В. Вибери країну народження одного з твоїх предків. Заповни подану нижче схему. Інформацію можна знайти у книжках або на інтернеті.

1.	Назва країни.	
2.	Назва континенту, де знаходиться ця країна.	
3.	Назва столиці.	
4.	Приблизне населення країни.	
5.	Розмір країни.	
6.	Офіційна мова країни.	
7.	Головні релігійні групи.	
8.	Головні географічні риси (гори, моря, ріки й т. п.).	
9.	Тип уряду цієї країни (напр., демократичний, диктаторський і т. п.).	
10.	Опиши одну важливу історичну подію.	
11.	Головна індустрія (товари).	
12.	Опиши одну традицію цієї країни.	
13.	Традиційні страви й напої.	
14.	Назви кілька славних <ul style="list-style-type: none"> • мистців • письменників • композиторів. 	
15.	Намалюй державний прапор і герб.	

52

53

Г. Створи титульну сторінку до вправи 24. Нарисуй на титульній сторінці герб, прапор та інші символи тієї країни, яку ти досліджував/ла у частині В.

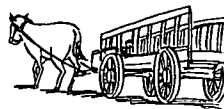

СЛОВНИК

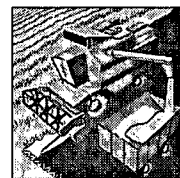
винахід (іменник) — якась нова річ, якої дотепер не було.
Телефон — це *винахід* Олександра Грейама Белла.
(винаходити)

винахідник/винахідниця (іменник) — людина, яка винайшла нову річ.
Галілео Галілей — *винахідник* телескопа.

віз (іменник) — транспортний засіб на чотирьох колесах, який тягнули коні.
У Селі Спадщини Української Культури біля Едмонтону можна побачити дерев'яні *вози*.

експонат (іменник) — річ на виставці в музеї.
У Провінційному музеї в Едмонтоні є багато цікавих *експонатів* із життя перших поселенців.
(експонувати)

жнива (іменник) — збирання врожаю на полях.
Восени фермери в полі на *жнивях*. Вони збирають пшеницю.

зріст (іменник) — висота тіла людини.
Американський баскетболіст Шакіл Оніл два метри на *зріст*.

зручно (прислівник) — вигідно, комфортабельно.
Я люблю це крісло. У ньому дуже *зручно* сидіти.
(зручний, -а, -е, -і; зручність)

криниця (іменник) — глибока яма для добування води.
Марія набрала води з *криниці*.

медсестра (іменник) — особа, яка допомагає лікареві працювати.
Медсестра принесла хворому ліки.

небезпека (іменник) — можливість нещастя, катастрофи.

Куріння — це велика **небезпека** для здоров'я.

(небезпечний, -а, -е, -і; небезпечно)

оглядатися (дієслово) — роздивлятися навколо себе; оцінювати щось.

Оглянься й подумай, чи добре ти відносишся до інших людей.

оголошення (іменник) — повідомлення про щось.

У школі висіло **оголошення**, що в п'ятницю буде забава для учнів.

(оголошувати)

перерва (іменник) — відпочинок між лекціями у школі.

Після другої лекції в нас **перерва** на 10 хвилин.

серп (іменник) — знаряддя, що його колись уживали люди, коли збирали врожай.

Олена взяла гострий **серп** і пішла в поле жати пшеницю.

співпраця (іменник) — спільна праця двох або більше людей.

Я працював з Андрієм над проектом. Наша **співпраця** була дуже добра.

(співпрацювати)

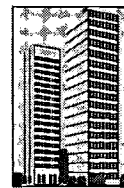
спілкування (іменник) — дружній зв'язок з кимнебудь; розуміння одне одного.

Моє **спілкування** з мамою дуже добре. Вона завжди розуміє мене.

(спілкуватися)

хмаросяг (іменник) — дуже високий будинок.

У центрі Едмонтону побудовані гарні **хмаросяги**.

шкідливий, -а, -е, -і (прикметник) — небезпечний; такий, що завдає шкоди.

Куріння **шкідливе** для людей.

(шкідливо)

Над учнівським зошитом працювали:

Керівник проєкту
ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ

Зміни та доповнення
КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ

*Члени Комітету перегляду
матеріалів з української мови для
нижчих середніх клас*
КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
ТАРАС ДВОРНИЦЬКИЙ
ЛЮБА ІЩЕНКО
ТАРАС ПОДІЛЬСЬКИЙ
ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ
КСЕНЯ ФЕДИНА
ГАЛИНА ЦАР

Мовний консультант і редактор
ЯР СЛАВУТИЧ

Керівник видання
ГАЛИНА ЦАР

Художньо-технічне оформлення
ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА
ГАЛИНА ЦАР

Обкладинка
ШЕЙН ЧЕН

Коректори
ТЕТЯНА НАЗАРЕНКО
ГАЛИНА ЦАР

Комп'ютерний набір
ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВИДАННЯ:

Керівник проєкту
ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ

Програмний укладач
БОГДАН БОРУЩАК

Координатор експерименту
БОГДАН БОРУЩАК

Учителі-учасники експерименту
БОГДАН БОРУЩАК
КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
ОДАРКА ВОЗНЯК
ОДАРКА ГІНДА
ВІРА ЛИТВИН
СЕМЕН СЕНЧИШИН

Коректор
ГАЛИНА ЦАР

61 *Комп'ютерний набір*
ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА

THIS STUDENT ACTIVITY BOOK WAS PRODUCED BY:

Head of Development Team
JOHN SOKOLOWSKI

Revisions
XENIA SKRYPNYK BUBEL

*Ukrainian Language Arts Junior High
School Review Committee*
XENIA SKRYPNYK BUBEL
TERRY DWORNYCKI
LUBA ESHENKO
TARAS PODILSKY
JOHN SOKOLOWSKI
KSENIA FEDYNA
HELEN CZAR

Language Consultant and Editor
YAR SLAVUTYCH

Production Manager
HELEN CZAR

Production Design
VICTORIA ZUKIWSKY
HELEN CZAR

Cover Design
SHANE CHEN

Copyeditors
TATIANA NAZARENKO
HELEN CZAR

Inputter
VICTORIA ZUKIWSKY

PILOT EDITION:

Project Manager
JOHN SOKOLOWSKI

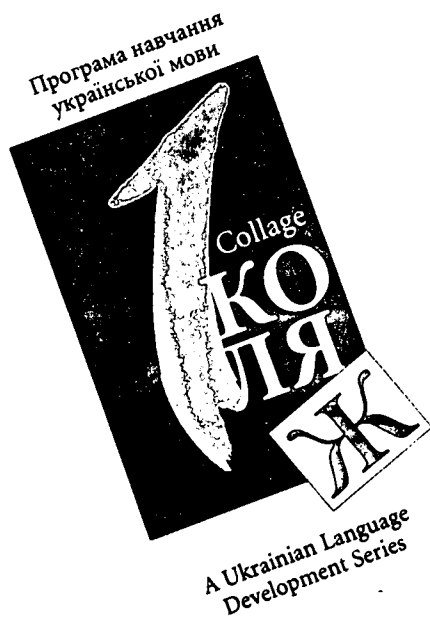
Program Developer
BOHDAN BORUSZCZAK

Piloting Coordinator
BOHDAN BORUSZCZAK

Piloting Teachers
BOHDAN BORUSZCZAK
XENIA SKRYPNYK BUBEL
ODARKA WOZNIAK
AUDREY GINDA
VERA LYTWYN
SIMON SENCHYSHYN

Copyeditor
HELEN CZAR

Inputter
VICTORIA ZUKIWSKY

Учнівські зошити в цій серії:

Конфлікти

Надзвичайні люди, надзвичайні події

Рішення

Як було колись

Student Activity Books in This Series:

Conflict

Deeds and Doers

Decisions

In Days Gone By

Учнівські зошити в серії *Коляж 1* складаються з чотирьох збірок вправ, які тематично підходять до одноіменних читанок у серії.

Зошити вміщують різноманітні вправи, що змістом та оформленням урахують зацікавлення сучасних підлітків.

Вони розраховані на дві категорії учнів, а саме:

- а) на україномовних підлітків, які живуть поза Україною,
- б) на підлітків, які вивчають українську як другу мову, і які пройшли відповідне приготування (приблизно 1 500 годин формального навчання української мови).

Працюючи з зошитами в серії *Коляж 1*, учні набуватимуть практичного знання української мови та збагачуватимуть свій запас слів і, таким чином, будуть краще приготувані писати й розмовляти українською мовою.

ЯК БУЛО КОЛИСЬ

ВІДПОВІДІ ДО УЧНІВСЬКОГО ЗОШИТА

In Days Gone By

Answer Key to Student Activity Book

Програма навчання
української мови

A Ukrainian Language
Development Series

Уклали
БОГДАН БОРУЩАК
ГАЛИНА ЯРЕМКО

©2000 the Crown in Right of Alberta, as represented
by the Minister of Learning, Alberta Learning,
11160 Jasper Avenue, Edmonton, Alberta, Canada T5K 0L2

All rights reserved.

The primary intended audience for this publication is:

Administrators	
Counsellors	
General Audience	
Parent School Councils	
Parents	
Students	
Teachers	√

Головними користувачами цього видання будуть:

Адміністратори	
Радники	
Загальна публіка	
Шкільні батьківські ради	
Батьки	
Учні	
Учителі	√

Pilot edition published 1994.
Printed in Canada.

Alberta Learning
Curriculum Standards Branch
11160 Jasper Avenue
Edmonton, AB Canada T5K 0L2
Phone: (780) 427-2984; Fax: (780) 422-3745
Internet: <http://ednet.edc.gov.ab.ca>

Alberta Learning Cataloguing in Publication Data

Alberta. Alberta Learning. Curriculum Standards Branch.

Iak bulo kolys' : vidpovidi do uchnivs'koho zoshyta = In days gone by :
answer key to student activity book.

ISBN 0-7785-0648-7

Compiled by Bohdan Boruszczak and Helen Jaremko.

1. Ukrainian language – Study and teaching – Alberta. 2. Language and
languages – Study and teaching – Alberta – Bilingual method. I. Title.
II. In days gone by : answer key to student activity book. III. Series: Collage: a
Ukrainian language development series.

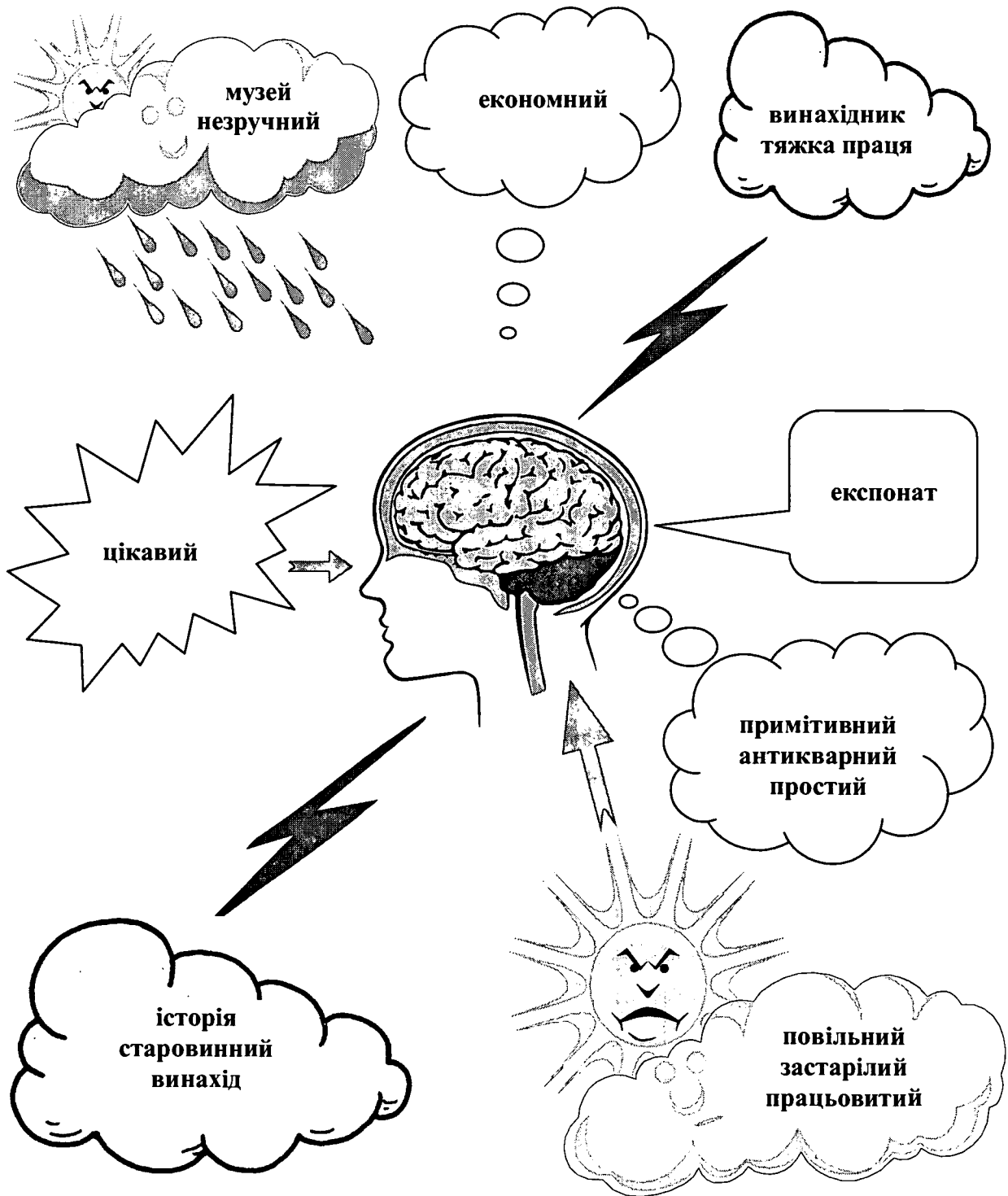
PG3811.A333 2000

491.79

Вправа 1. Мозкова атака

Індивідуальна або групова робота.

Можливі відповіді:

Вправа 2. Колись і тепер

Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

КОЛИСЬ		ТЕПЕР	
1. свічка	→	електрична лампа	
2. серп	→	комбайн	
3. криниця надворі	→	кран у приміщенні	
4. дерев'яні забавки	→	електронні ігри; комп'ютерні ігри; пластикові забавки; забавки з дистанційним управлінням; взаємодіючі (інтерактивні) забавки	
5. коні з возом	→	трактор; автомобіль; поїзд	
6. телеграма	→	факс; електронна пошта	
7. друкарська машинка	→	комп'ютер	
8. платівка	→	КД — компактний диск	

КОЛИСЬ		ТЕПЕР	
1. мозок; рахівниця	→	калькулятор	
2. сонце; соняшний годинник; механічний годинник	→	електронний годинник	
3. одноповерховий будинок	→	хмаросяг	
4. коні з возом	→	автомобіль; поїзд; літак	
5. льох; погріб	→	холодильник	
6. кінна пошта	→	електронна пошта	
7. енциклопедія; бібліотека	→	інтернет	
8. сходи	→	ліфт	

Вправа 3. Підпиши малюнки

1. к р и н и ц я	7. к а л ь к у л я т о р
2. в і з	8. к а р е т а
3. х м а р о с я г	9. с в і ч к а
4. с е р п	10. к о м п ' ю т е р
5. к о м б а й н	11. е л е к т р о н н и й
6. а в т о	г о д и н н и к

Вправа 4. Як було колись

Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

трактор	мило
вудка	посуд
свічка	відро
дрова	санки
сокира	лопата
велосипед	мітла
книжка	стіл
крейда	ніж
скакалка	гроші
голка	чорнило

Вправа 5. Позитивне й негативне

А. Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

1. Телефон

Позитивне	Негативне
◆ легко бути в контактi з іншими	◆ чужі люди дзвонять і докучають: продають непотрібні нам речі; просять пожертви на різні потреби; пропонують усілякі послуги й т. п.
◆ можна полагоджувати різні справи з дому	◆ міжміська або міжнародня розмова дуже дорога
◆ можна швидко покликати поліцію, швидку допомогу, пожежників	◆ учитель може легко сконтактуватися з батьками

2. Телевізор

Позитивне	Негативне
◆ відразу можна побачити новини з усього світу	◆ люди менше читають
◆ завжди є розвага в домі	◆ родини менше розмовляють
◆ можна багато навчитися з документальних телепередач	◆ показують багато некорисних і шкідливих передач

Б. Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

Комп'ютер

Позитивне	Негативне
◆ гарно друкує	◆ дорогий
◆ легко виправити помилки	◆ багато неправильної інформації на інтернеті
◆ можна багато навчитися через інтернет	◆ люди читають менше книжок і газет
◆ електронною поштою можна швидко й дешево спілкуватися з людьми донебудь на світі	◆ небажані особи та установи мають доступ до приватної інформації

Вправа 6. Музей старовинних речей*

А. ПАРОВІЗ

- Перший практичний паровіз винайшов Ричард Тревітік.
- У 1804 році.
- В Англії.
- Паровіз уживали до 20-го сторіччя.
- Сучасні поїзди вигідніші, швидше їздять і перевозять більше людей і вантажу.

ГАЗОВА ЛЯМПА

- Газову лампу, що тепер у музеї, винайшов Авр фон Вельсбах.
- У 1892 році.
- У Німеччині.
- Газову лампу вживали до того часу, коли винайшли електричну лампу в 1907 р.
- У місцевостях, де ще нема електрики, люди дотепер уживають лампу фон Вельсбаха, але сьогодні більшість людей уживають електричну лампу.

АВТОМОБІЛЬ (кілька можливих відповідей)

- Ніколас Отто. ➤ Карл Бенц. ➤ Гогліб Даймлер і Вільгельм Майбах.
- У 1876 році. ➤ У 1886 році. ➤ У 1887 році.
- У Німеччині. ➤ У Німеччині. ➤ У Німеччині.
- Приблизно до кінця 1920-х років.
- Сучасні автомобілі накриті дахом і мають скляні вікна; швидші; більш аеродинамічні; мають багато електронних приладів і т. п.

*До цієї вправи може бути кілька можливих відповідей, тому що іноді не визначено точно, хто найперший винайшов дану річ.

Б. Індивідуальна робота.

Вправа 7. Як «народився» телефон

А. Біля міста Brentford у Канаді є дім-музей. У цьому домі колись жив і працював славний винахідник телефону Олександр Грейам Белл. У музеї є цікавий експонат, а саме, перший у світі телефон. Музей Белла відкритий для туристів з 1910 року.

Олександр Белл був учителем у школі для глухих дітей. Він завжди хотів навчити глухих людей говорити. Удень Белл був учителем у школі, а ввечері провадив удома різні експерименти. Одного дня в нього народилась чудова ідея — зробити телефон!

У 1876 році Белл одержав патент на відкриття телефону. Перша демонстрація телефону була 3 серпня 1876 року на відстані восьми кілометрів між двома станціями. Демонстрація була успішна! Так народився телефон — дуже зручна річ у нашому житті.

Б. Індивідуальна робота.

Вправа 8. Придумай речення

Індивідуальна робота.

Вправа 9. Я — колись і тепер

Індивідуальна робота.

Вправа 10. Провідмінюй дієслова

писати

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я писав	я писала	я писало	ми писали
ти писав	ти писала	ти писало	ви писали
він писав	вона писала	воно писало	вони писали

читати

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я читав	я читала	я читало	ми читали
ти читав	ти читала	ти читало	ви читали
він читав	вона читала	воно читало	вони читали

створити

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я створив	я створила	я створило	ми створили
ти створив	ти створила	ти створило	ви створили
він створив	вона створила	воно створило	вони створили

ВИНАЙТИ

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я винайшов	я винайшла	я винайшло	ми винайшли
ти винайшов	ти винайшла	ти винайшло	ви винайшли
він винайшов	вона винайшла	воно винайшло	вони винайшли

ВЖИВАТИ

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я вживав	я вживала	я вживало	ми вживали
ти вживав	ти вживала	ти вживало	ви вживали
він вживав	вона вживала	воно вживало	вони вживали

ЗМІНИТИ

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я змінив	я змінила	я змінило	ми змінили
ти змінив	ти змінила	ти змінило	ви змінили
він змінив	вона змінила	воно змінило	вони змінили

ТЕЛЕФОНУВАТИ

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я телефонував	я телефонувала	я телефонувало	ми телефонували
ти телефонував	ти телефонувала	ти телефонувало	ви телефонували
він телефонував	вона телефонувала	воно телефонувало	вони телефонували

КУРИТИ

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я кури́в	я кури́ла	я кури́ло	ми кури́ли
ти кури́в	ти кури́ла	ти кури́ло	ви кури́ли
він кури́в	вона кури́ла	воно кури́ло	вони кури́ли

ЗАБУТИ

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я забув	я забула	я забуло	ми забули
ти забув	ти забула	ти забуло	ви забули
він забув	вона забула	воно забуло	вони забули

ЛЮБИТИ

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я любив	я любила	я любило	ми любили
ти любив	ти любила	ти любило	ви любили
він любив	вона любила	воно любило	вони любили

Вправа 11. Впиши відповідне слово

А. 1. Марко	5. Діти	9. Клюб
2. Наталя	6. Сестра	10. дід
3. мама й тато	7. Дружина	11. сонце
4. Тато	8. Родичі	12. Учені
Б. 1. отримав	6. ходили	11. танцювала
2. бачили	7. писала	12. телефонувала
3. їздила	8. були	13. косили
4. мали	9. купив/купила	14. продали
5. подарував/подарувала	10. читав	15. було

Вправа 12. Підбери прикметники

1. <i>Дерев'яний, старий</i> віз.	11. <i>Гусяче</i> перо.
2. <i>Цікаве</i> оголошення.	12. <i>Цікавий, український</i> музей.
3. <i>Чорний, старовинний</i> телефон.	13. <i>Смішний, розумний</i> одноклясник.
4. <i>Маркове швидке, спортове</i> авто.	14. <i>Хоробрий, незабутній, молодий</i> герой.
5. <i>Старий, гострий</i> серп.	15. <i>Цікавий, новий, корисний</i> винахід.
6. <i>Високий, новий, гарний</i> хмаросяг.	16. <i>Мій новий, кольоровий</i> телевізор.
7. <i>Брудна, глибока</i> криниця.	17. <i>Темна, тепла</i> ніч.
8. <i>Гарний, електронний</i> годинник.	18. <i>Музейний, старовинний</i> експонат.
9. <i>Коротка, біла</i> свічка.	19. <i>Електронна</i> пошта.
10. <i>Сучасний, дорогий</i> комп'ютер.	20. <i>Добра, сувора</i> вчителька.

Вправа 13. Незабутні герої

Володимир Великий — київський князь, який охрестив Україну в 988 році.

Лавра Сінорд — канадська героїня, яка допомагала англійській армії під час війни 1812 року.

сер Джон А. Макдональд — перший прем'єр-міністр Канади.

Флоренс Найтінгейл — перша у світі медсестра, яка допомагала пораненим і хворим під час Кримської війни 1854 року.

Геранл — легендарний герой давньогрецьких мітів, який зробив дванадцять подвигів.

Христосфор Колумб — мореплавець, який у 1492 році відкрив Америку.

Вправа 14. Сучасні популярні герої

Індивідуальна робота.

Можливі герої:

Террі Фокс
Вейн Грецький
Роберта Бондар
Джуді Пайєт

Вправа 15. Споглядай минуле

Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

Ця думка нам каже, що ми повинні пам'ятати помилки, які інші зробили в минулому. Ми можемо багато навчитися з тих помилок і їх не повторювати. **Або:** Ця думка нам каже, що ми робимо ті самі помилки, які люди робили в минулому, замість навчатися з помилок наших предків і не повторювати їх.

Вправа 16. Найбільша українська книгарня

Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

1. Ні, теперішня адреса книгарні: 10215 – 97 вулиця.
2. Так, там, напевно, продають такі самі українські книжки, як і колись, але новіші видання.
3. В оголошенні говорять про Першу світову війну.
4. Замість грамофонів ми тепер маємо програвачі компактних дисків.
5. Індивідуальна відповідь.
6. Індивідуальна відповідь.
7. Крім книжок, колись продавали грамофони та платівки, а тепер продають компактні диски (КД), касети, вишитий одяг, вітальні картки, газети й журнали, керамічні вироби, картини й різні сувеніри.
8. Індивідуальна відповідь.

Вправа 17. Екстра! Курці! Екстра!

Б.

1 — Перестаньте курити. Курити дуже шкідливо. Увільніться зі страшних обіймів куріння.
Не взбогачайте тютюневих компаній.

2 — Яка користь для вас від куріння? Подумайте самі! Воняє вам з уст, кашляєте, дістаєте хворобу легенів, а самий страшний наслідок — це смерть. Подумайте, поки не пізно. Ми вас вилічимо в 10-12 годин нашим найновішим способом, котрий тисячі курців урятував від смерти.

3 — Не робить різниці, хто що курить: файку, сигари або сигарети. Пришліть 25 центів до

4 —

Williams Pharmacal Co.
2016 W Eric Street, Chicago

В. В оголошенні пишуть, що люди не повинні курити, бо від куріння смердить з уст, люди кашляють, дістають хворобу легень і навіть умирають.

Г. Індивідуальна робота.

Ґ. Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

☐ дітям	☐ старшим людям
☐ вагітним жінкам	☐ товстим (гладким) людям
☐ людям, які хворіють на серце	☐ людям, які мають цукровий діабет
☐ людям, які мають астму	☐ людям із підвищеним кров'яним тиском і т. п.

- Д. 1. Так.
2. Ні, коли куриш, то дуже погано пахне з уст.
3. Ні, в оголошенні пропонують спосіб лікування від куріння.
4. Так.
5. Так.
6. Ні, виліковують від куріння всіх курців.

Е. Індивідуальна робота.

Вправа 18. Кросворд

1 в и н а х і д н и к
 і
 з

2 м
 а
 р

3 р
 и
 н е б е з п е ч н о
 и
 ц
 я

4 п о г о д а
 а
 р
 о
 в
 і

5 з р у ч н о
 г

6 к
 о
 м

7 п е р е р в а
 'ю
 т
 е
 с
 п
 о
 н

8 с
 п
 і
 в
 п
 р

9 ш
 к
 і
 д
 л
 и

3 г е р о й
 л

5 о л е к с а н д е р
 ш

6 м е д с е с т р а
 н
 н
 я

9 с т а р о д а в н є
 т
 е

Вправа 19. Знайдислово

Р О З І В Е Л Е Т Я Ц И Н И Р К
 С А Ф Л Т С П Ь Х М З У С В О О
 Ж Р Й О Р Е Г І К І Р Г С Г Т М
 А Т Г Д Р С О Т В А П Е В Я Я Б
 Т С Й О Т В Д Е И М Р Г І С Л А
 Е Е Е Ц Е І И Л Н П Ь Е П О У Й
 Р С З Ь Л Ч Н Е А К А Т Т Р К Н
 А Д У Х С К Н Ф Х К Н Ь В А Ь Ю
 К Е М С Е А И О І А З М И М Л М
 У М Ь З Я Н К Н Д В Є А Ф Х А В
 Х М А П Е Р Е К С П О Н А Т К З

Вправа 20. Скажи одним словом

- А.** 1. б 9. б
 2. в 10. в
 3. а 11. б
 4. а 12. в
 5. б 13. в
 6. б 14. а
 7. в 15. в
 8. б 16. в

Б.

Число запитання	А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж	З	И	І	Й	К	Л
1			в	и	н	а	х	і	д					
2				х	м	а	р	о	с	я	г			
3	в	и	н	а	х	і	д	н	и	к				
4			п	е	р	е	р	в	а					
5						н	е	б	е	з	п	е	к	а
6							м	у	з	е	й			
7					о	г	о	л	о	ш	е	н	н	я
8					е	к	с	п	о	н	а	т		
9	с	п	і	в	п	р	а	ц	я					
10								к	р	и	н	и	ц	я
11				г	е	р	о	й						
12				ш	к	і	д	л	и	в	и	й		
13					ж	н	и	в	а					
14					м	е	д	с	е	с	т	р	а	
15	м	а	к	д	о	н	а	л	ь	д				
16								в	і	з				

В. 3

Вправа 21. Яка буде погода

1. На небі дуже блищать зірки. **Або:** Зірки дуже блищать на небі.
2. Поволі падає дрібний сніг. **Або:** Дрібний сніг падає поволі.
3. Туман стоїть над озером. **Або:** Над озером стоїть туман.
4. Уранці на траві є роса. **Або:** Уранці є роса на траві.
5. Птахи низько літають над землею. **Або:** Птахи літають низько над землею.
6. Здалека добре чути звуки. **Або:** Добре чути звуки здалека.

Вправа 22. Кличний відмінок

- А.**
2. Марія
 3. Олеся
 4. тато
 5. брат
- Б.**
2. Дорогий діду!
 3. Дорога бабо!
 4. Дорога сестро!
 5. Дорога Оленко!
 6. Дорогий Степане!
 7. Дорогий Ромку!
 8. Дорогий Тарасе!
 9. Дорога Михайлино!
 10. Дорога тітко!
 11. Дорога панно Маріє!
 12. Дорогий пане Чорний!
 13. Дорога пані Галино!
 14. Дорогий сину!
 15. Дорога доню!
 16. Дорогий Денисе!
 17. Дорога Варваро!
 18. Дорога панно Лідо!

Вправа 23. Пишемо особистого листа

Індивідуальна робота.

Вправа 24. Звідки походять мої предки

Індивідуальна робота.

Над відповідями до учнівського зошита працювали:

Керівник проєкту
ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ

Зміни та доповнення
КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ

*Члени Комітету перегляду
матеріалів з української мови для
нижчих середніх клас*

КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
ТАРАС ДВОРНИЦЬКИЙ
ЛЮБА ПЦЕНКО
ТАРАС ПОДІЛЬСЬКИЙ
ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ
КСЕНЯ ФЕДИНА
ГАЛИНА ЦАР

Мовний консультант і редактор
ЯР СЛАВУТИЧ

Керівник видання
ГАЛИНА ЦАР

Художньо-технічне оформлення
ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА
ГАЛИНА ЦАР

Коректори
ТЕТЯНА НАЗАРЕНКО
ГАЛИНА ЦАР

Комп'ютерний набір
ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВИДАННЯ:

Керівник проєкту
ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ

Програмний укладач
БОГДАН БОРУЩАК

Координатор експерименту
БОГДАН БОРУЩАК

Учителі-учасники експерименту
БОГДАН БОРУЩАК
КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
ОДАРКА ВОЗНЯК
ОДАРКА ПІНДА
ВІРА ЛИТВИН
СЕМЕН СЕНЧИШИН

Коректор
ГАЛИНА ЦАР

Комп'ютерний набір
ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА

**THIS ANSWER KEY TO STUDENT ACTIVITY BOOK
WAS PRODUCED BY:**

Head of Development Team
JOHN SOKOLOWSKI

Revisions
XENIA SKRYPNYK BUBEL

*Ukrainian Language Arts Junior High
School Review Committee*
XENIA SKRYPNYK BUBEL
TERRY DWORNYCKI
LUBA ESHENKO
TARAS PODILSKY
JOHN SOKOLOWSKI
KSENIA FEDYNA
HELEN CZAR

Language Consultant and Editor
YAR SLAVUTYCH

Production Manager
HELEN CZAR

Production Design
VICTORIA ZUKIWSKY
HELEN CZAR

Copyeditors
TATIANA NAZARENKO
HELEN CZAR

Inputter
VICTORIA ZUKIWSKY

PILOT EDITION:

Project Manager
JOHN SOKOLOWSKI

Program Developer
BOHDAN BORUSZCZAK

Piloting Coordinator
BOHDAN BORUSZCZAK

Piloting Teachers
BOHDAN BORUSZCZAK
XENIA SKRYPNYK BUBEL
ODARKA WOZNAK
AUDREY GINDA
VERA LYTWYN
SIMON SENCHYSHYN

Copyeditor
HELEN CZAR

Inputter
VICTORIA ZUKIWSKY

Видання випущено на замовлення

Відділу мовних програм при Міністерстві освіти Альберти.

*Публікація матеріалів для 7-ї класи,
як частини Програми навчання української мови «Коляж»,
була здійснена за фінансовою допомогою*

**Методичного кабінету української мови
при Канадському інституті українських студій,
Альбертський університет,**

i

Клубу українських професіоналів і підприємців Едмонтону.

*The development of the Collage Ukrainian Language Development Series was
sponsored by the*

Language Services Branch of Alberta Learning.

*The publication of the Collage 1 level of the
Collage Ukrainian Language Development Series
was made possible by the financial support of the*

**Ukrainian Language Education Centre,
Canadian Institute of Ukrainian Studies,
University of Alberta,**

and the

Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton.

FL 026464

U.S. Department of Education
Office of Educational Research and Improvement (OERI)
National Library of Education (NLE)
Educational Resources Information Center (ERIC)

NOTICE

Reproduction Basis

This document is covered by a signed "Reproduction Release (Blanket)" form (on file within the ERIC system), encompassing all or classes of documents from its source organization and, therefore, does not require a "Specific Document" Release form.

This document is Federally-funded, or carries its own permission to reproduce, or is otherwise in the public domain and, therefore, may be reproduced by ERIC without a signed Reproduction Release form (either "Specific Document" or "Blanket").

EFF-089 (3/2000)